

DIVERSOS AUTORS

Punts de fuga: 26 relats sobre viatges en el temps

Barcelona: Males Herbes («Distorsions» 21), 2015.

El desig de tornar a d'altres èpoques, o bé de conèixer-ne de futures, forma part de la curiositat que ens fa persones, i lectors. Si el leitmotiv que aplega els relats d'aquest volum és el punt de fuga, el punt en què convergeixen una sèrie de projeccions, certament tots aquests contes convergeixen a l'hora de fer-nos gaudir de diferents vessants literaris de l'esmentada curiositat, en un volum d'una qualitat envejable, polièdric i ple de sorpreses positives. En el cas que, un cop fet el viatge a través dels relats, la sensació final no sigui de vertigen, el lector-viatger no els haurà llegit a la velocitat adequada, és a dir, amb cura i delectació. De ben segur val la pena comentar-ne una petita tria.

El conte que obre l'antologia, d'Antoni Munné-Jordà, reflecteix els seus profunds coneixements sobre ciència ficció –dels quals s'enriqueix–, i alhora es permet jugar amb la figura autorial tot iniciant el text amb un to assagístic. Es perfila, així, una mena d'introducció mig acadèmica al tema que més endavant esdevé narració pròpiament dita. És, doncs, un encert que «Segones oportunitats» encapçali el volum. En més d'un sentit, ja que el títol remet al plantejament de fons de moltes històries de viatges en el temps (la possibilitat de millorar certs aspectes del passat), i al llarg del relat és constant la reflexió sobre la naturalesa del temps, a través d'una recerca que ens immergeix en diverses qüestions clau a l'hora de parlar-ne, com la funció del llenguatge en la recreació temporal. Des d'una aproximació aparentment força més lúdica, tot i que no pas necessàriament paròdica en conjunt, el conte «Jet lag», de Joan Tudó, no abandona el tema de les conseqüències de la dislocació temporal, en aquest cas dels efectes psicològics, cosa que ens duu a l'aspecte més inquietant dels desplaçaments en el temps. A «Un bosc de pollancre», Yannick Garcia presenta una quotidianitat de l'estrany que evocaria alguns episodis de novel·les de Murakami. D'altra banda, «Bolero», de Sebastià Jovani, i «La pluja», de Carla Benet, tracten sobre els efectes que aquesta mena de viatges poden ocasionar a nivell corporal, tot i que ho facin des de formes literàries força diferents: mentre que fa la impressió que Jovani vulgui imprimir en el lector la constància del combat del cos contra el temps (de forma més irònica del que sembla), la narració de Benet més aviat recorda alguns relats de C. Fernández Cubas.

Dins de l'antologia, un dels textos més obscurs i alhora convincents és «Trajecte», de Jordi Sanglas. Des de la ment alterada d'un creador ens endinsem en abs-

tractes reflexions sobre el temps que giren al voltant d'una sèrie de motius repetitius. Es configura així una dimensió hipnòtica que ens acosta a un món alternatiu dins el nostre mateix món, un món mental obsessiu fet de la «matèria» que la majoria no percep (sèries televisives i grups de música minoritaris, teories científiques especulatives, etc.), alhora que posa sobre la taula la dicotomia d'aïllar-se o seguir el corrent majoritari. Cal dir que diversos relats del volum manquen d'un viatge fàctic en el temps, com per exemple l'esmentat de Sanglas o «Succedanis d'eternitat», de David Gálvez. Aquest darrer revela un prosista que aconsegueix que ens meravellem davant del fet literari, les seves possibilitats i la màgia de la llengua. Gálvez s'impregna dels grans de les lletres amb un estil perfectament propi que comprèn i ens fa sentir una màgia que, en aquest cas, s'aparta del fantàstic o de la ciència ficció d'altres relats, però que ens assedega d'aventura literària en general.

També trobem un seguit de narracions palesament deutores dels clàssics: «El viatger», de Salvador Macip, és un homenatge a H. G. Wells, pioner de la literatura moderna de viatges en el temps; a «La crida més enllà del temps», Enric Herce recorre als mites de Cthulhu de Lovecraft per bastir un text que ben bé podria constituir el primer capítol d'una novel·la de l'estil de *La pell freda*, amb un toc d'humor entre britànic i hollywoodià; i «Un Ictineu per al Nautilus», de Sebastià Bennasar, resulta un amè i didàctic homenatge per partida doble a Narcís Monturiol i Jules Verne, però també a dos grans historiadors catalans contemporanis, J. Fontana i J. Termes, els àlter ego dels quals hi apareixen ficcionalitzats. D'altra banda, una bona part dels relats presenten connexions (planejades o no) amb d'altres narracions de gènere: «Des d'un món simulat», d'Emili Olcina, presenta un diàleg mefistofèlic en què, com en la sèrie *The Strain*, Faust és alhora moribund decrepit i magnat àvid encara de riqueses; a «Zoo Palau», Ruy d'Aleixo, a més d'endinsar-nos en una macabra situació en què es confonen els fonamentalismes científic i religiós, recorre a la tradició fantàstica del bestiar, amb motius que lliguen amb la desbarrada *Lucy* de L. Besson o el relat «Bestiario secreto en el London Zoo» de J. J. Muñoz Rengel; i l'entretenguda història d'un professor d'Institut que fa un descobriment transcendental a «La magdalena del senyor Sistachs», de Pere Grament, ens remet a *El cas misteriós del Dr. Jekyll i Mr. Hyde* i homenatja l'autor d'*El dia dels trífids*.

El conte de Max Besora, «J'espère que vous ferez bon voyage!», vol ser una hilarant paròdia plena d'enginy que fa de l'escatologia i la intertextualitat la seva raó narrativa. Tanmateix, constitueix un dels relats més deslligats de la idea central del volum, com «El paradís perdut», de Joan Jordi Miralles, el qual resol feliçment el repte del volum amb una narració fantàstica que tresca cap a un inexplicable desenllaç mitjançant diàlegs fluïts i un humor molt ben trobat (a Manresa, en concret). El mordaç i despietat conte de Jordi Nopca, «L'illa de Hainan», i el numerològic «Canvis», de Maiol de Gràcia, potencien igualment l'humor gruixut de l'antologia. Ara bé, malgrat que força relats són simplement brillants, els virtuoses artifexs de l'edició ens han deixat el bombó per al final: «Les vacances de Pendergast», de

Víctor Nubla, que reprèn les aventures d'un personatge ja conegut pels lectors d'aquest escriptor i músic barceloní. Es tracta d'un text intrigant en què confluirien elements tan allunyats com poden ser la prosa fantàstica de Perucho o *La torre de los siete jorobados* d'E. Neville. Intemporal.

Alfons Gregori
Universitat Adam Mickiewicz